ด้านวิทยากร จากการสัมภาษณ์พบว่า กลยุทธ์ในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม สรุปได้ว่าในด้านของวิทยากรผู้สอนเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรมให้เจริญก้าวหน้า เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความมีภาวะผู้นำ ที่เต็มไปด้วยเมตตาธรรมและข้อวัตรปฏิบัติ จริยวัตรที่งดงาม อีกทั้งมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด สอนกรรมฐานให้ผู้ฟังเข้าใจและรับไปปฏิบัติได้ง่าย จะยิ่งทำให้เกิดศรัทธาในการประพฤติปฏิบัติธรรมได้มาก

ด้านการบริหารจัดการ จากการสัมภาษณ์พบว่า กลยุทธ์ในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม สรุปได้ว่า กลยุทธ์ในด้านของการบริหารจัดการ เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเตรียม ในการบริหารคน บริหารเงิน และบริหารงานภายใต้หลักพระธรรมและพระวินัย มีระเบียบ ระบบ ความมีน้ำใจไมตรี และความรักสมัครสมานสามัคคี ให้งานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม

โดยภาพรวม จากข้อมูลต่างๆของทุกท่านที่ได้ประมวล จากการสัมภาษณ์มีความ เห็นในด้านต่างๆ สอดคล้องกันในการนำเสนอกลยุทธ์มาใช้ ในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลดียิ่งขึ้นไป

5.3 หลักพุทธธรรมและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม

จากการศึกษาหลักพุทธธรรมและทฤษฎีในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ควรใช้พัฒนาสถานที่คือหลักสัปปายะ7 ส่วนในการผลิตบุคคลากรและเสริมสร้างพัฒนาบุคคลากร คือหลักสติปัฏฐานสี่ ทางด้านการบริหารจัดการควรใช้หลักการจัดการPOSDC ตามที่ได้แสดงไว้ในเบื้องต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพุทธธรรมควบคู่กับการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาแก่ผู้เข้าร่วมโครงการปฏิบัติธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การปฏิบัติธรรมกรรมฐานที่ดีนั้นต้องประกอบด้วยปัจจัยในการปฏิบัติ 4 ประการคือ บุคคลสัปปายะ การปฏิบัติธรรมแต่ละสำนักต้องมีอาจารย์ผู้ปฏิบัติธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อมีอาจารย์ผู้ให้กรรมฐานดี มีผู้ปฏิบัติธรรมที่เข้ามาร่วมปฏิบัติธรรมมีผู้สนับสนุนการปฏิบัติธรรมอย่างดียิ่งแล้ว การปฏิบัติธรรมย่อมสำเร็จด้วยดี อาวาสสัปปายะ สถานที่เป็นสิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติธรรม เพราะถ้าสถานที่มีความพร้อมทั้งทางด้านเสนาสนะดี ด้านห้องน้ำ โรงอาหาร สถานที่พัก ถ้ามีความพร้อมการปฏิบัติธรรมย่อมดำเนินไปด้วยดี อาหารสัปปายะ อาหารเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม เมื่อผู้ปฏิบัติธรรมมีอาหารสำหรับเสริมสร้างร่างกายที่มีคุณภาพ และพอเพียงย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติธรรมดี และสุดท้ายธรรมสัปปายะ ต้องมีหลักธรรมในการปฏิบัติ ถ้ามี